

ABONAMENTELE

Abonamentul Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
 Pentru ducerea la domiciliu 15 cr. pe lună mai mult.

Pe lângă abonamentul la publicația „Tribuna”:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl.
 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
 a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Decembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”.

Dimitrie Sturdza

despre

ceștiunea Transilvaniei.

„Eată textul autentic al discursului dlui Dimitrie Sturdza, ținut în ședința senatului român dela 29 Noembrie n. în ceea-ce privește ceștiunea Transilvaniei:

„A treia ceștiune asupra căreia mi-am propus să vorbesc astăzi”, urmează înainte dl D. Sturdza, „este ceștiunea existenței noastre naționale.

„Să vedem, dacă în ceștiunea de existență a fost guvernul prevăzător și înțelept? Să vedem, dacă în această ceștiune a făcut așa cum trebuia să făptuească guvernul regatului român independent? Să vedem, dacă s'a simțit, că guvernul conservator deține în mâinile sale interesele existenței noastre naționale?

„Eu cred, și cu mine foarte mulți cred, și chiar foarte mulți dintre conservatorii cred, că în această ceștiune guvernul s'a șters cu desăvârșire, n'a existat, ba chiar a șovăit în partea în care nu trebuia să se plece.”

Dl Grigore Lerescu: „Aceasta nu o putem zice, vedem, că lucrurile merg bine.”

Dl Dimitrie Sturdza: „Țaria regatului român are două baze.

„Întâia este, că pământul României este compact locuit de Români. În regat sântem o gintă neamestecată, presărată pe ici-colea cu oameni de alt neam, precum aceasta se vede în toate țările. Privind această situațiune, eu binecuvintez tratatul de Berlin din 1878, căci el ne-a pus în pozițiune, pe de o parte să nu mai facem discuțiuni de religione în statul român, ear' pe de alta să punem teritorul nostru la adăpost de a intra în mâinile străine și ostile. Din tratatul de Berlin a eșit revizuirea articolului 7 din Constituțiune, articol păstrător Țării regatului, asigurător al neamului românesc. De aceea trebuie să-l păzim pe acest articol 7 ca ochii din cap.

„A doua basă, pe care se razimă Țaria noastră este, că, afară de granițele țării, regatul este încunjurat de Români. Aceasta este un mare lucru.

„Dacă noi luăm numărul tuturor Românilor, ei reprezintă aproape 12 milioane: Sânt 6 milioane și mai bine în regat, aproape 6 milioane în afară de regat. În Basarabia este 1 milion și ceva, în Bucovina o jumătate milion, în Ungaria 3 milioane, în Peninsula-Balcanică 1 milion.

„Că regatul nostru este încunjurat astfel de Români, este de un mare preț, mai întâiu pentru regat, căci nu apasă rase cu totul opuse nouă în mod nemijlocit asupra noastră, se temperează întrucâtva pornirile în contra noastră a raselor opuse nouă. În al doilea rând, temperându-se aceste porniri, Români în afară de regat se încheagă mai tare; ear' cu cât acestia vor fi mai consistenți și regatul e mai asigurat, căci nimeni nu-l va putea ataca. Cu alte cuvinte, pentru regat de acolo vine pericol, unde viețua națională a Românilor din afară de regat e pusă în ceștiune.

„Lucru este lesne de înțeles. Închipuiți-vă, că milionul din Basarabia s'ar rusifica, că 1/2 milion din Bucovina s'ar poloniza, că 3 milioane din Ungaria s'ar maghiariza, și că milionul din Peninsula-Balcanică s'ar greciza sau s'ar slaviza, și că ar rămâne Români numai

cele 6 milioane din regat; oare atunci, atunci — ce ar fi pentru regat? slăbire sau întărire? Nimeni nu va putea răspunde întărire, ci va zice — slăbire.

„Este dar' de un interes capital pentru noi, ca să nu se peardă nici un Român. Nu sântem destui la număr, pentru-ca să lăsăm să se peardă vre-unul din noi.

„Pentru a ajunge la acest scop, fără îndoială trebuie să lucrăm și într'acest sens. Cum să se vedească că lucrăm în acest sens? Eu cred, că ori-ce indifeerență este culpabilă. Mai culpabil lucru este când unii surid, când se vorbește de aceste adevăruri. Cei indifeerenți și cei-ce surid sânt oameni desbrăcați de ori-ce simțământ național și de ori-ce simțământ de independență în afacerile statului.

„Dacă este de mare preț pentru regatul României, că sânt Români de jur împrejur în afară din regat, aceasta este de mare preț și pentru statele vecine nouă, unde acești Români locuiesc. Cu cât aceste state țin la independență și la existența lor, cu atâta le e mai necesară Românimea ce ei posed.

„Zic aceasta despre Ungaria, despre care voiți vorbi îndată mai pe larg; dar' zic aceasta și pentru Bulgaria și pentru Serbia: toate țările acestea sânt interesate ca să nu apese asupra Românilor, ci să-i menajeze, pentru-că noi nu sântem nici nu putem deveni o națiune cutropitoare; întâiu, pentru-că această pornire ne lipsește cu totul istoricește, al doilea, pentru-că știm să ne măsurăm și în putere și în fapte, și al treilea, pentru-că sântem deștepti, cumpătați și cumpăniți.

„Ceva mai mult. Statele vecine ce am numit, au chiar un interes de Români, căci Românul peste tot locul, oriunde se află, este un element de cultură, un element al independenței; și aceasta de mai mare însemnătate este în mijlocul dificultăților și frământărilor ceștiunii orientale.

„Însă și statele mari europene au un interes capital la existența și a regatului român și a neamului românesc, și în aceasta stă importanța politică a regatului român în Europa.

„Că au interes puterile cele mari la existența regatului român nici că mai este nevoie să dovedesc. Oare nu ele ni-au dat ajutor la formațiunea, la încheierea acestui regat? Că puterile cele mari au interes la existența neamului românesc, aceasta trebuie să reese și va reesi din ce în ce mai mult; întâiu, pentru-că neamul românesc este mic la număr și prin urmare nu poate constitui pentru nimeni un pericol; al doilea, pentru-că cu toate-că sântem mici la număr, sântem tenaci și rezistenți; al treilea, pentru-că sântem deștepti și puterile au nevoie de oameni deștepti în pozițiunea în care noi ne aflăm, și al patrulea, pentru-că sântem cumpăniți la fapte, și e de nevoie în transformarea orientului european de cumpăneală mare. Tenacitatea, puterea de rezistență, cumpăneala le avem noi Români mai ales că sântem căliți prin nenorociri. Mai știm să așteptăm, fără a da înapoi, fără a ne impacienta. De aceea știm să cumpănim împrejurările. De aceea am profitat totdeauna de împrejurări și nu ne-am datat la disordine, din care, pentru noi, siguranță într'un viitor temeinic nu poate eși.

„Să și închipuească cineva un moment, că în colțșorul de pământ care e ocupat de regatul român și de neamul românesc, nu ar exista acestia — nici regatul, nici neamul? Nu ar lipsi punctul cel mai stabil și mai luminos în descurcarea ceștiunii orientale, nu ar fi ridicată pedea, care oprește ciocnirile cele mai caotice?

„S'a zis demult de bărbații de stat, cugetându-se la situațiunea Europei, că dacă nu ar exista imperiul austro-ungar, ar trebui să fie inventat. Eu cred, că cu mult mai mult dreptate s'ar pute

zice, că dacă nu ar exista România, ar trebui să fie inventată.

„Din norocire România există; dar' trebuie să o păstrăm și să o asigurăm.

„Ei bine, lucratu-s'a de cătră guvern cum trebuia să se lucreze în împrejurările de față? Ce direcțiune a dat guvernul?

„Dacă am voi să vorbim de Macedoneni, nu avem decât să ne aducem aminte de ceștiunea Musicu, de ceștiunea Zappa, ca să vedem că direcțiunea e anti-națională. Chiar în aceste momente nu avem decât a lua ziarul „Peninsula-Balcanică” și vom vedea cum se trimbițează această direcțiune din plini plumăni. Prin o acțiune, în adevăr bizantină, se căsnește guvernul să convingă, că Macedoneni Români trebuie să se supună Grecilor, căci aceasta este ultima rațiune pentru dînșii.

„Să vedem însă cum stăm cu Români în Ungaria.

„Acolo s'a încins o luptă mare și o mare dușmănie între două popoare, care de altfel au interese politice identice, și a căror existență eu o cred strâns legată.

„Când ne întrebăm, cum s'a încins această luptă și din care parte s'a deschis ea, constatăm că cauza adevărată nu este alta decât că Maghiarii fiind deținători de fapt ai puterii de stat, voiesc să maghiarizeze pe Români, adevă să-i desnaționalizeze, să-i desființeze.

„Nu dela Români a început lupta, nu Români se încapăținează în ea și nu Români doresc să o urmeze.

„Și această luptă e cu atât mai înfloritoare, cu cât acei care au provocat-o nu se sfiesc să o ducă chiar ad absurdum. Oare nu este absurd faptul ca atunci când cățiva cetățeni fac o publicațiune, care se crede a fi rea, să o tratăm chiar de trădătoare de țeară, și când guvernul îi duce dinaintea justiției, fie aceasta și un simulacru de justiție, și justiția îi condamnă la închisoare, fie chiar să fie deținuți într'o închisoare ca acea vestită dela Spielberg, fie chiar să fie maltratați cum a fost Silvio Pellico, nu este absurd ca atunci să mai ridici poporațiunea inconștientă, ca altora, care n'au fost condamnați, să li-se dărime casele, să li-se nimicească avutul, să-i silească să ese din localitatea unde s'au așezat și să pibegească airea? Nu e absurd că, pe când cei condamnați politicește, fără a fi făcut vre-un act de nesupunere, gem în închisori, maltratați ca în veacul de mijloc; cei care dărime casele celor nevinovați și le nimicesc avutul și liniștita petrecere, aceia să șează nesuperați, ba să fie chiar laudați de fapta lor barbară? Aceasta nu e absurditate politică?

„Unde brutalitatea și inichitatea dominează atât de strașnic, acolo dominează nu bunul simț, ci absurditatea. Dar' absurditatea nu are nici-odată victoria, și am convingerea că și în Ungaria nu va putea dura.

„Eu cred, că e bine, că e necesar, pentru noi și pentru Maghiari, pentru noi și pentru Europa, pentru noi înșine din regat să examinăm un moment însuși nodul acestei lupte, pe care o numesc absurdă și vătămătoare. Pentru noi e lucru cu atât mai necesar, cu cât trebuie să cunoaștem clar situațiunea, ca să știm ce avem de făcut.

„Nu vă veți impacienta, dacă voi înșira câteva cifre; dar' fără de dinsele nu putem înțelege ceștiunea de care vă întrețin, și cu dinsele în mână lumină se face cu prisos.

„Întregul regat al Ungariei are 322.304 chilometri pătrați și o populațiune de 17,349.398 locuitori, care se împart după statisticile ungurești oficiale în 7,426.730 Maghiari și 9,922.668 nemaghiari. Nemaghiarii se împart earăși în 2,591.905 Români și 7,330.763 neromâni. Chiar scoțând pe Români afară, tot nemaghiarii se cumpănesc cu Maghiarii în două părți egale; ear' Români trag în cumpăne de sporesc numărul nemaghiarilor. Datele statistice oficiale ale guvernului unguresc sânt părtinitoare Maghiarilor. Pentru a convinge pe ori-cine despre aceasta, voi aminti numai că după aceste date, populațiunea maghiară a sporit dela 1850 până la 1890, în timp de 40 ani. cu 36.74 procente, ear' populațiunea nemaghiară, în același timp, numai cu 6.23 procente: Români chiar se arată a fi scăzut dela 2,648.000 la 2,591.905. Cu toate acestea, eu m'am servit ca în arătarea mea să fiu în favorul Maghiarilor, de cifrele lor.

„Relațiunea oficială este dar' următoarea: patru zecimi de Maghiari și șese zecimi de nemaghiari. Între acestia Români sânt înscriși cu o zecime și jumătate.

„Dacă veți lua o cartă a Ungariei în mâni, veți vedea îndată, că Maghiarii sânt așezați spre Apus, la Vest, începând dela frontiera cu Austria propriu zisă, și că Români sânt așezați spre Răsărit, la Ost, lângă Regatul României.

„La Nord și la Sud Maghiarii se lovesc în Ungaria, sus de Ruteni și Slovaci, 2 milioane, jos de Serbi și de Croați, alte 2 milioane. Împărțiți, dar' mai ales printre Români, sânt 2 milioane de Germani.

„Acesta este tabloul etnic al Ungariei.

„Să examinăm cum stau Români. „Români locuiesc mai des și mai rar, în cele 26 comitate ale Ungariei dela Ost, după statistica ungurescă precum am arătat în număr de peste 2 1/2 milioane, în realitate în număr de 3 milioane. În datele statistice ce voi înșira și de aci înainte mă țin de statistica oficială.

„Dintre aceste 26 de comitate răsăritene, 3 comitate sânt sēcuești, situate în Transilvania, (Haromszék, Ciuc și Odorheiu) și alte 3 comitate, situate la frontiera Ungariei și a Transilvaniei, (Ugocia, Cianad și Bichis), populațiunea română e în inferioritate.

„Cele 26 comitate dela Răsăritul Ungariei, reprezintă 126.359 chilometri pătrați și 5,788.579 locuitori, adevă ca întindere mai mult de a treia parte a Ungariei, și ca populațiune drept a treia parte. Locuitorii acestor 26 comitate se împart astfel în privirea națională: 1,827.691 Maghiari și 3,960.888 nemaghiari. Maghiarii stau deci 31.57%, nici o treime, în fața a 68.43%, aproape trei pătrimi nemaghiari. Dintre nemaghiarii sânt 2,575.900 Rom. și 1,384.988 neromâni, cei dintâi numărând dar' 44.49%, adevă aproape jumătate din întreaga populațiune, cei de al doilea 23.94%, adevă o pătrime.

„Dacă restrângem cercul, și scoatem afară cele trei comitate mărginașe dintre Ungaria și Transilvania și cele trei comitate sēcuești ale Transilvaniei, și rămănem numai cu 20 comitate, situațiunea se schimbă încă mai mult în defavorul Maghiarilor.

„Atunci constatăm pe o întindere de 108.725 chilometri pătrați, drept o treime a teritorului Ungariei, 4,969.916 locuitori. Dintre acestia 1,201.959 sânt Maghiari, adevă 24.19% o pătrime numai, și trei pătrimi depline 73.82% sânt nemaghiari, 3,767.957. Nemaghiarii se împart în 2,521.620 Români și 1,246.337 neromâni; acestia numărând peste o pătrime, 25.09%. ei singuri superiori Maghiarilor, ear' Români peste jumătate, 50.74%, îndoit numărul Maghiarilor.

„Eată situațiunea de fapt, care exclude lupta ce s'a încins peste Carpați, și care, fie amintit în treacăt, nu da-

tează numai de astăzi. Nici a treia parte a populațiunii întregi Ungariei, vrea să desființeze ființa celorlalte covârșitoare trei părți. Nici a patra parte a populațiunii, a o treime din întinderea regatului ungar, vrea să desființeze celelalte trei părți, din care două pătrimi sânt Români. Eată lupta. Unde e dreptatea? Unde e înțelepciunea? Unde e putința? Ori-ce om cu minte sănătoasă și bun simț poate da răspuns.

(Va urma.)

Proiectele politice bisericești. Comisiunea judiciară a parlamentului maghiar a stabilit următoarea serie a discuțiunii proiectelor politice bisericești: Primul obiect de dezbateră va fi dreptul matrimonial, apoi: matriculele de stat, recepțiunea religiunii mosaice, exercitarea religiunii și religiunea copiilor.

Cestiunea transilvană

în

parlamentul român.

(Raport special al „Tribunei”.)

București, 10 Decembrie n.

Discursul dlui Dimitrie Sturdza ținut Sâmbătă seara la senat formează centrul tuturor discușiunilor în cercurile parlamentare, în presă, și în întreaga societate. Toate ziarurile, ce au apărut aseară în capitală se ocupă în mod estins cu acest discurs. În toate localele publice, pe strade chiar obiectul conversațiunilor e atitudinea națională și bărbătească, ce a luat capul partidului liberal în această ceștiune. Nici chiar adversarii sei politici, care foarte în silă recunosc vre-un merit dlui Sturdza, nu s'au putut sustrage de impresia adună ce au produs cuvintele sale în toate părțile. Un ziar conservator de importanță și de pozițiunea lui „L'Indépendance Roumain”, se pronunță în următorul mod despre discursul dlui Sturdza:

„Discuțiunea asupra adresei de răspuns la discursul de tron se trăgănește de obște în banalități. De astă-dată, prin excepție ea se distinge în senat, dela început, prin declarațiunile de însemnătate mare politică, rostite de dl Dimitrie Sturdza asupra ceștiunii române în Transilvania.

„Domnul D. Sturdza este capul partidului național-liberal, care aspiră să vină la putere și anume cât se poate de îngrabă. Dacă nu voim să spunem că e neconștient, ceea-ce n'ar fi drept, trebuie să admitem că a vrut să scoată la iveală, în senat, punctul de plecare al unei noue porniri a partidului seu în grava ceștiune transilvană. Cuvintele domniei-sale angajază cu atât mai mult întreg partidul liberal, cu cât, câteva zile înainte, dl Sturdza a desvolut aceleași vederi într'o conferență din clubul liberal. Nu încapă deci nici o îndoială; stăm în fața nu numai a unei idei despre ocărnuirea țării, care de acum înainte va rămâne ca parte alcătuitoare a programului liberal.

„Prin vocea sufletului seu, partidul liberal a declarat că existența noastră națională este strâns legată de aceea a Românilor din țările învecinate și mai ales de existența populațiunii române de peste munți, că România liberă nu se poate desinteresa de soarta celor de pe urmă, că țeara noastră nu va putea merge nici-odată alături cu Ungaria câtă vreme nu se va produce o inducere a situației fraților noștri și în sfârșit că guvernul român, răzămându-se pe raporturile amicale care-l leagă de monarhia austro-ungară, ar trebui să se întreprună cel puțin ca „samsar cinstit” spre a ajunge la acest rezultat.

„În fața acestor declarațiuni categorice țeara va trece peste condamnarea trecutului; ea va uita unele fapte violente, unele capitulări de care dl Sturdza cu prietenii sei vor fi cei dintâiu a se căi.

„Noi aprobăm pe deplin această nouă țintă a liberalilor și cu atât mai cu drag sântem a o declara, cu cât cuvintele noastre nu angajază guvernul. Da! domnul Sturdza are drept; mergerea României laolaltă cu Ungaria va fi totdeauna stângărită, câtă vreme

„Conștiența noastră din acest stat „vor fi ținuți sub calcăul maghiar“. Ori-care ar fi guvernul țării, nu va putea garanta nici-când ca eventual dorobanțul nostru să meargă bucuros laolaltă cu honvedul, în care va vedea pe dușmanul de moarte al fraților săi.

„Acesta este un adevăr care se impune, pe care nimeni nu-l poate tăgădui, și opozițiunea îl poate proclama tare fără de a se teme că jigneste interesele patriei. Simțământul public este unul și singur în această privință; el s'a manifestat în ocazii solemne; el se întărește la ori-ce moment, în convorbiri particulare precum și în faptele cele mai nefemeinate, care se leagă de această cestiune.

„De altfel sentimentul acesta național nu porcedea dintr-o mândrie nejustificată. România este privită astăzi ca factor politic și militar în combinațiunile diplomatice ale Europei. Vitalitatea afară din cale de puternică a rasei noastre, efectul nostru militar, poziția noastră geografică, fortificațiunile noastre, toate acestea sânt atâtea elemente care fac prietenia noastră către alții foarte prețioasă. Așadar noi putem proclama fără pericol solidaritatea noastră morală cu frații noștri din Transilvania și a face din îmbunătățirea sorții lor o condiție pentru simpatiile noastre. Aceasta este o recerită cu desăvârșire legitimă, care nu poate să supere pe nici o putere străină, că nici o idee răsvrăitoare nu ne împinge la aceste revendicări, nici un simțământ irredentist nu ne călăuzește în acțiunea noastră. Nimeni nu vrea să arunce țeara în niște întâmplări himerice și primejdioase și simțământul public este de asemenea deopotrivă unit în această privință. Ori-ce încercare cu caracter irredentist nu poate fi altceva decât opera câtorva smintii, a unor indivizi izolați, care n'ar putea să găsească sprijin în opinia publică. În fiecare mare mișcare inspirată de simțăminte nobile, totdeauna se găsesc agenți provocatori; trebuie să ne ferim de ei și să-i dăm afară fără șovăire.

„Având înaintea ochilor această rezervă care zace în conștiința tuturor, mișcarea românească nu poate jigni pe nimeni, nici în țeară nici în străinătate. Guvernul îl însuși ne scăpând din ochi prudenta ce-i impune situația sa și fiind seamă de ceea-ce este cu puțință și ceea-ce nu e cu chip, n'ar trebui să privească cu ochi răi schimbarea produsă în politica partidului național-liberal față cu conștienței noastre din Ardeal.

„Întocmai ca și alți Români, miniștrii țării nu se pot desinteresa dela cestiunea transilvană; ei nu pot sta indiferenți față cu prigonirile monstruoase, în care se sbat frații noștri din regatul ungar. Se zice, că nu te poți răzima decât pe ceea-ce se împotrivesc; acest aforism își poate găsi aplicarea la noi în cestiunea română; ori-care ar fi guvernul la cârma țării, opoziția îi poate arăta mare serviciu, luând în mână cauza Românilor cu țarie și fără gânduri ascunse.

„Noi nu dorim decât un lucru, anume că dl Sturdza cu partidul său să fie statornic pe calea apucată, pe care de altfel se vor întâlni cu partidul conservator, ale cărui simpatii pentru Ardeleni sânt aduce săpate, deși nu gălăgioase. Trebuie ca neînțelegerile să dispară și ca toate opiniile să se unească în jurul acestei cauze naționale. De altfel aceasta este singurul mijloc de a-i asigura triumful.

„Cei din Viena cunosc perfect situația; ea a fost expusă contelui Kálnoky în mod franc de către unul din cei mai de vază oameni politici ai partidului conservator, precum și la alți oameni de stat austriaci. Rămânând uniți, într-o ținută energică și cuminte, răsfrângând sentimentul adevărat al națiunii, putem nădăjdui să obținem rezultate satisfăcătoare.

„Constituționalul“, organul jurnaliștilor (Carp-Maioreescu), care până aci a păstrat o adâncă tăcere despre cestiunea transilvană, se crede acum dator a apostrofa pe Români ardeleni în următorul mod:

„Noi era numai în discursul domnului Sturdza un *champs à fond de train* în contra Maghiarilor și aducerea la tribuna română a cestiunii transilvane. Înzadar am căutat să ne dăm seama de motivele cât și de țelurile ce călăuzesc pe domnul Dimitrie Sturdza; înzadar ne-am întrebat ce mijloace are domnia-lui la dispozițiunea politice sale; n'am găsit nici un răspuns care să fie măgulitor pentru d-sa și de aceea îl tăcem deocamdată. Răspunsurile ce miniștrii vor da astăzi ne vor pune în pozițiune de a trata și raporturile noastre cu imperiul austro-maghiar, vecin și amic, și nu ne vom feri de această îndatorire. Pentru astăzi ne mărginim a ruga pe Români de dincolo să ne iee drept monedă bună vorbele domnului Dim-

Sturdza, să ne creadă că vre-un guvern din regatul român chiar sub președința domniei-sale, va interveni vre-o dată între raporturile dintre regele Ungariei și supușii săi. În patriotismul lor și în cuminția lor vor găsi ei inspirațiuni și arme suficiente pentru dobândirea revendicărilor lor, întrucât ele sânt drepte; și frazele sunătoare care se pronunță în public și la tribuna liberă a României, nu pot decât să le îngreueze opera; și îi rugăm în interesul lor și al nostru să nu țină seamă de dinsele.

Posiția dlui A. Lahovari, ministrul de externe față cu această situație a fost fără îndoială foarte dificilă. În discursul său de trei ciasuri ținut aseară în senat, pe care asemenea vi-l voi trimite în textul oficial, a calificat cestiunea Transilvaniei de o cestiune dureroasă, gingașă și foarte importantă. A fost surprins de cutezanța, cu care dl Sturdza, bărbatul de stat, a desvilit-o și a trit-o în parlamentul român. O intervenție în favorul revendicărilor Românilor din Transilvania e imposibilă, fiindcă nici un stat n'are dreptul să se amestece în afacerile interne ale altui stat. Dar' nici un Român nu poate rămâne nepăsător față cu durerile fraților săi de peste munți. Ministrul crede că atrocitățile ce s'au comis față cu Români din Ardeal n'au aprobarea guvernului unguresc și se sperăm că bărbății de stat maghiari vor veni mai curând sau mai târziu la convingerea, că politica lor trebuie schimbată. Ori-ce influențare din partea noastră ar fi păgubitoare, cu atât mai mult, cu cât și Români ardeleni sânt despărțiți în două partide (Acțiune greșită dl ministru. Red. „Tribunei“). Românul e un neam tare și n'are să peară.

Români și Maghiarii.

Imprejurul Maghiarilor s'a făcut gol. Noi Români sântem împrejmuiți de iubirea și încrederea tuturor popoarelor din Răsăritul Europei.

Mai putem adăuga cu certitudine, că pe lângă simpatiile și încrederea popoarelor din Răsăritul Europei, avem în partea noastră și întreagă simpatia națiunilor din Apusul și mijlocul Europei.

Astăzi sântem ajunși mai departe: avem și încrederea Europei; astăzi se știe, că între Dunăre și Carpați se întinde — în masse compacte și bine încheiate, înălțat fără întrerupere — un popor, de peste 10 milioane de suflete.

Europa mai știe, că acest popor e și viteaz și înțelept, ear' popoarele ce locuiesc Răsăritul Europei din împrejurimea noastră știu, că acum și în viitor — ca și în trecut — găsesc pe pământul locuit de Români inimi calde pentru suferințele lor, case deschise pentru a adăposti pe pribegii lor.

Nimeni — nici Bulgarului, nici Sârbului, nici Polonului, nici Turcului — nimeni nu i-se cere pe pământul României să se lapede de poporul său în schimbul ospitalității ce primește.

Tuturor — Slovacilor, Sârbilor, Germanilor, cu care împreună am trăit noi Români de sub Coroana Sfântului Ștefan, — le sântem prieteni în suferințe, cum le vom fi tovarăși drepti și la vremuri bune.

Nimic nu le cerem în schimb, decât să ne răspundă cu aceeași sinceritate.

Și putem să fim încredințați, că vom fi prieteni sinceri din o parte ca și din cealaltă.

Nimic nu va turbura această prietenescă împreună viațuire. E prea târzie, e necrezută poftirea ce ne face oficiosul „Pester Lloyd“, ca noi Români din monarhia Austro-Ungară să ne înțelegem cu Maghiarii în paguba celorlalte naționalități nemaghiare.

E mai trainică, mai încheagată e credința ce ne leagă, — credința isvorită din comunitate de interese și din suferințele ce purtăm împreună de veacuri încoace, — decât ca „Pester Lloyd“ să poată sgdului această încredere.

Nici atunci când ministrul de externe al României dl Lahovari ne-ar fi punând în vedere înțelegerea pe baza concesiunilor reciproce dintre noi și Maghiari, nu putem crede, că „Pester Lloyd“ va pute clătina încrederea, de care sântem cuprinse toate popoarele nemaghiare din această patrie.

Noi știm, că nu ne-a mai rămas nimic de îngăduit.

Sântem încredințați, că e fals, că e tendențios cuprinsul depeșii, ce e-a dat biurolul de corespondență din Budapesta. Nu putem crede, că nu se

știe, că am pierdut totul și nu mai avem nimic pentru a oferi drept concesiune, decât doar' vieța noastră de Români.

Și în aceasta e o deosebire mare între Români și Maghiari.

Și chiar dacă am mai avea de pierdut, nu putem să îngăduim totul, pentru-că Români nu au pe partea lor numai simpatiile popoarelor ce îi încunjură. Români au în partea lor și încrederea acestor popoare.

Cu toții am fost tovarăși și la dureri ca și la bucurii.

Maghiarii? — Sânt îndușmâniți cu tot ce nu e Maghiar aci în Răsăritul Europei.

Români mai au în partea lor și simpatiile și încrederea popoarelor din Apus, pentru-că în cursul secolilor cele două principate române s'au ridicat ca un zid nebiruit împotriva tuturor năvălitorilor asupra civilizațiunii.

Deopotrivă au luptat Români din România cu isbândă în contra Turcilor ca și împotriva Rusiei cuceritoare.

Și astăzi a răsărit în Orientul Europei un popor destoinic, vrednic de a trăi și drept cu vecinii lui, a răsărit România liberă.

În virtutea numărului lor, în virtutea meritelor lor pentru civilizațiunea occidentală, în virtutea calităților lor, Români sânt chemați a duce înainte lucrarea lor de veacuri. Limba lor se întinde pe amândoi țărmii Dunării, mai departe peste Prut și din Carpați până la Tisa. Prietenii lor se găsesc aci în Răsărit ca și în Apus. La școalele superioare din București își trimit Bulgaria și Sârbii pe tinerii lor, din București, de pe pământul României, duc acasă cu toții dragostea către neamul românesc. Ear' în Transilvania și în Ungaria, din Carpați și până în Tisa, se găsesc tot Români, cu care merg împreună cu nădejde celelalte naționalități nemaghiare.

Cu Maghiarii nu poate merge nime. Limba lor e urgisită, pentru-că fac să se vorbească cu de-asi. E greu să mergi cu niște oameni care se scotocesc a fi singuri pe acest pământ. E și mai anevoie să pleci în tovarășia unor oameni, care merg negândiți înainte.

Cumpetați, cumiți, Români merg înainte cu chibzuință și gândindu-se nu numai la prezent, ci și la viitor. Aceasta e virtutea noastră. Prin această cumpetare am dat Europei încredințarea, că sântem în stare a alcătui dincolo de Carpați un stat mic, dar' puternic, ear' dincoace de Carpați o temelie sigură a monarhiei austro-ungare.

Maghiarii sânt înafară cunoscuți ca un popor prea nesocotit pentru a fi socotiți un razim sigur, ear' înăuntrul monarhiei sânt dovediți prin istoria trecutului lor, că se clătina în hotărârile lor, că la vremuri de grea cumpetă nu lasă în urmă decât popoare nemulțumite.

Români ofer Europei toate garanțiile unui popor trainic, Maghiarii cuprind în sine primejdia pentru pacea Europei.

E numai un sfert de veac de când s'a ajuns la situația de azi.

Are dreptate Românul când zice, că n'aduce an, ce aduce ciasul.

PRESEA EUROPEANĂ

despre
SUFERINȚELE ROMÂNILOR.

Eată ce cetim în cele două ziare frunțate europene, desprecare am amintit în numărul de ieri asupra suferințelor condamnaților noștri din Seghedin și despre viitoarele noastre procese de presă:

„Journal des Débats“, ediția de Vineri seara, 8 Decemvrie, scrie următoarele sub titlul: „Români din Ungaria“:

„Liga națională română din Paris ne comunică o depeșă pe care a primit-o din București, și din care extragem următoarele 2 pasaje:

„Persecuțiile autorităților maghiare contra Românilor nu mai încetă. Patru nou procese sânt intentate ziarelor române: „Foia Poporului“ și „Tribuna“ din Sibiu, care vor fi judecate la 22 Decemvrie înaintea Curții din Cluj.

„Cinci redactori români care își fac actualmente pedeapsa în închisorile din Seghedin, sânt expuși unui regim din cele mai nemiloase, și care ar fi prea dur chiar pentru condamnații de drept comun.“

Pe de altă parte „Indépendance Belge“ din Bruzela publică în numărul său din 9 Decemvrie următoarea telegramă din București:

„Persecuțiunile contra jurnaliștilor români din Transilvania și Ungaria nu mai au sfârșit. Patru procese sânt eărăși intentate foilor române „Tribuna“ și „Foia Poporului“ din Sibiu.

„Cinci ziaristi români care își fac în momentul de față pedeapsa în temnița din Seghedin, sânt închiși în celule nesănătoase, lipsiți aproape cu totul de aer și de lumină și nutriți într'un mod deplorabil.“

Intrunirea universitarilor sârbi, slovaci și români.

(Urmare și fine.)

După-ce corul românesc a cântat cu un admirabil efect: „Somnoroase pășerele“ și o altă serenadă. Drd. Florian Muntean ține o scurtă, dar' entusiastă vorbire.

Insuflețirea erupă în accente vibrante, mai nervoase; inima încărcată de simțăminte și impresiuni și-a dat avânt în această vorbire, în care oratorul provoacă pe Sârbi și Slovaci să dea mâna cu noi, să vină cu noi la lupta comună pentru libertate.

Când ear' a început corul rom. frumosul „Tricolor“ — strofă de strofă răsună cu atâta simțământ, cu atâta accent de sinceritate, încât nu putea nime să se subtraga de sub adâncă impresiune. Aliații mai ales, după-ce le mai interpretam și înțelesul profund al cuvintelor erau încântați. — Nu-și puteau exprima îndestul mirarea, ba pentru poet, ba pentru melodie, ba pentru coriști, ba pentru Auriac, simpaticul lor conducător. Inimile lor încă ard cu foc pentru sfântă libertate și al patriei amor — Ei încă își formează un falnic viitor „auri cu mândru soare“ și cu luciu neperitur, ca o floare eternă. . . . Și înflăcărați de entusiasm jurau credință neamului lor asuprit, credință până la moarte. . . .

Între astfel de impresiuni vorbește dl Drd. med. Vraciu. O singură idee voiu releva din această frumoasă vorbire, o idee, care a fost foarte la loc exprimată și de aceea a impresionat așa de puternic.

„În pădurea verde — domnilor — sânt și uscături. Pe un stejar frumos și tare adese vezi ramuri uscate de tot, sau clombițe desbinate puțin, care încep a vesteji — și vezi eară altele care numai cu coaja se mai țin de trunchiul — care se sbăresc, se uscă și deformează falnicul stejar.

„Și în pădurea noastră națională sânt uscături — și pe stejarul nostru sânt cloambe vestejite, desbinate de trunchiul, mai mult sau mai puțin. . . .

„Uscături sânt aceia, care prea sânt egoiști — și prea puțin ultraiști — prea sânt îndrăgostiți de sine înșiși și prea indiferenți de ideale, sânt aceia, care aspirațiunile lor individuale le preferes aspirațiunile naționale mai înalte.

Să ne curățim de uscături. . . .

A încheiat, dar' toți l-am priceput. Si fiecare știa să spună de câte unul, de cutare și cutare — și eărăși toți conveniau într'o părere asupra unuia anumit, asupra unei mari și înalte cloambe uscate, putrede. . . .

Idea aceasta a desvoltat-o și mai bine dl Marcoveci, preș. ad honores. — Începând slovește, și-a produs motivele de ce va vorbi ungurește. . . . Că vrea anume să fie directe înțeles — după-ce interpretul nostru acreditat, dl At. Gava i-a expus românește motivele — a început a vorbi ungurește. . . și a învins toate deficiențele acestei limbi străine prin entusiasm, ce sbătește pieptul său. — Mânia lui s'a descărcat cu drept cuvânt asupra acelor bidiganii păcătoase numite după datină renegați. . . .

„Cine a jucat rol mare în cestiunea naționalităților? — Kosztenszky. Cine a făcut mare paradă în procesul „Replicei“? — Ieszenszky — *Par nobile fratrum!* — Cine dirigea procesele „Tribunei“? Lazar și Gozdu Altă păreche. . . . Renegații sânt năprastea noastră a tuturor. — Și durere, noi Slovaci sântem mai bine înzestrați cu astfel de indivizi. . . .

„Să ne întorcem, domnilor, la popor, să vorbim cu el, să-l luminăm asupra acestei împrejurări, să îngrijască mai bine de fiii săi. — La popor — la isvor!“

După această vorbire, domnul Florian Muntean ni-a cântat un frumos cântec duios:

„Au plecat Moții la țeară. . . . Apoi a vorbit. Domnul Stoicănescu, un brav Bănățan, cu o ținută bună, o deosebită seriozitate și solidaritate, domnul Stoicănescu a dat un colorit diplomatic vorbirii sale, în care arată cât de firească este alianța națiunilor nemaghiare.

„De altcum — zice vorbitorul — „poporul nostru nu-l tem de maghiarizare. Conștiența națională, iubirea de limbă și neam așa e de puternică, încât puterea pământescă nu poate să o înfrângă. Mă tem însă de acea tendență, care pe terenul economic vrea să ne slăbească. Aceasta e un pericol. Un popor prea sărac nu e capabil să se însu-

flească pe sine. . . . Amintește apoi desprecare s'au întâmplat prin Bănat și alte locuri. . . . înțelegerea sârbo-slovacă română.

Domnul, primul care practicăse ideea apucându-se de învățarea limbii slovacilor și vorbit în limba germană cu mult efect. Figura simpatică a vorbitorului și insuflețirea ce i-se oglanda în față făcea o bună impresie.

„Conștiența datorinței față cu națiunea, ce ne-a născut“ — zicea dînsul între altele — „ni-se face în cel mai sfânt ideal. Pentru acest ideal vrem și trebuie noi să ne jertfim. Jertfa însă, noi națiunile asuprite laolaltă să o aducem — în solidaritate.

„De aceea am convenit astăzi — și se convenim mai adese-ori, ca să ne cunoaștem, să ne pricepem, să ne iubim, ca astfel să ne fie posibilă o luptă solidară.“

Închină apoi pentru cele 3 națiuni și pentru solidaritatea lor.

Era aproape de miezul nopții. Colegii sârbi dela început ne spusera unora motivele de ce numai până la 10 oare vor pute participa. Ori cât ar fi vrut însă să fie punctoși n'au putut să vede să se despartă așa ușor de o societate așa plăcută și solidă. Acum însă președintele rugat de dînsii a trebuit să expună întregii adunări motivele, de ce ei trebuie să ne părăsească, înainte de încheierea oficioasă.

Di Mușicky luând eară cuvântul și-a expus sârbeste impresiunile plăcute, și-a luat adio în numele tutarilor colegilor săi, mulțumind Românilor, pentru primirea cordială și gratulându-i că au putut arangia o serată „așa de diplomatică“. După-ce dl Gava, acreditatul interpret al nostru, a spus conținutul acestei vorbiri, dl Mușicky a mai adresat câteva cuvinte în ungurește și s'a depărțat dimpreună cu toți colegii săi sârbi, petrecuți de uralele celor rămași și de corul românesc.

După aceea au mai vorbit:

Di Ionel Sever de Colbasi, pledând puternic pentru popor — recomandând țeranul cruțării fiitorilor a vocații, combatând cu picătoare ironie pe cei aristocratomanii, luxul tinerilor (clac-frac-lac) și lungimea șlepurilor de mătășă și fecherile „de Paris“ ale a coconiților cu fumuri înalte. . . .

După o frumoasă piesă de cor — la care voiu reveni — dl E. D. Cuteanul după o vorbire acomodată despre cultură și libertate, insuflețire și abnegare pentru cauzele mai înalte ale neamului, apelând la iubirea de neam și insuflețirea tinerimii deschide o listă de colectă pentru gimnaziul din Blaj.

În câteva minute tinerii români subseriu aproape 50 fl. protestând în continuu și reprobând cu asprime procedura episcopului Szabó în această cauză.

Ca ultimul vorbitor, dl Maniu își exprimă bucuria asupra reușitei acestei conveniri, zicând că cu aceasta o nouă eră se începe în viața noastră politică.

„Suferit-am destul în decursul veacurilor, cu mult mai mult decât se mai putem suferi. Plânsune-am și cerut-am destul în decursul acestor suferințe. Aici e timpul să lucrăm dimpreună cu toate mijloacele legale. Aici e timpul să pretindem, pe baza puterii și a importanței, ce o reprezentăm, tot ce ne compete. În pragul acestei noue ere, închin în onoarea acestei munci, acestei lupte, ce la isbândă duce.“

Nemai fiind nime insinuat la cuvânt, dl președinte mulțumind pentru încrederea pusă în persoana sa și pentru tactul, cu care fiecare s'a purtat, accentuează că tinerimea poate fi mândră de a fi contribuit la înfrățirea popoarelor asuprite. Azi idea înfrățirii, cuvântul triplei noastre alianțe s'a făcut trup; rămâne numai că prin luminarea popoarelor în toate direcțiunile sănătoase, acest trup să se desvolte. Cred că precum împreună vom suferi greutățile așa toți împreună ne vom bucura și de roadele muncii, la care cu toții trebuie să ne angajăm din toate puterile noastre. Nu există îndoială că vom ajunge și acea zi deși,

„N'avem oști, dară iubirea de moșie e un zid, Care nu se nșiorează de-a ta taimă, Bajazid.

Astfel a decurs convenirea tinerilor universitari sârbi, slovaci și români. Asta a fost prima în felul său și speriez că nu ultima.

Acum câteva observări generale.

Decursul seratei a fost imponent, festiv, serios și plin de demnitate. Onoare tinerimii și laudă președintelui și adjutanților săi.

Di A. Gava ni-a făcut un serviciu, pentru care mult trebuie să-i mulțumim. Mai fiecare a vorbit în limba sa maternă, și dl Gava a fost mijlocitorul între Slovaci și Români. În limbi străine au vorbit numai aceia, care au voit să fie pricepuți direct. A fost și frumos să auzi vorbiri frumoase, avântate în atâtea limbi, una după alta.

Un important factor al reușitei așa de festive a fost corul românesc, compus mai nu mai din tineri, acum veniți prima-dată aici dela gimnaziul din Brașov.

Conducătorul, dl Aurel Pop, fără note, fără instrument musical conduce cu atâta dibăcitate...

DL Givulescu cu vocea sa de bas, apoi dl Octavian Vassu cu glasul seu îngerec...

Cu atât mai mare și mai plăcută a fost impresiunea ce corul a produs, că totul era o surprindere...

Reuniunea femeilor române din Brașov.

(Raport special al "Tribunei")

(Urmare din numărul 267 și fine.)

C.) Starea socotelilor internatului. a) venite: Dela 18 eleve pe 10 luni la 12 fl. = 2160 fl.

b) Cheltuieli: Onorariul directorului 300 florini. Onor. suplentei 100 fl. Onor. profesorului 200 fl.

După aceasta se cetește raportul comisunii comitetului, aleasă pentru reviziunea socotelilor...

Ad. a) Dând d-na cassieră explicarea, că pretensiunea de 95 fl. dela chirișul Zeidner...

Fe baza acestor rapoarte, adunarea generală la propunerea d-nei Elena Murășianu...

Urmează la ordinea zilei proiectul de buget pentru venite și cheltuieli reuniunii...

Comitetul prezintă proiectul de buget pentru internatul-orfelinat pe 1893/94...

Cu ocaziunea discuțiunii acestui buget, doamna cassieră și totodată economa internatului...

pentru reviziunea socotelilor pe anul 1893/4 doamnele Verginia Vlaicu, Lucia Bologa și Eugenia Zănescu.

CRONICĂ

Francisc Ferdinand, Principele de coroană, moștenitorul presumpțiv al coroanei Habsburgice...

Procesul Memorandului. "Ellenzék" crede, că pertractarea procesului de presă în acestiunea Memorandului...

Proiectul de lege pentru înlăturarea doctoratului dela facultățile de drept din Ungaria...

Colectă pentru Dral Lucaci. Din comuna Dumbrăvița au colectat dnil Ioan Larin și Petru Pop...

Recepțiunea religiei israelite în Ungaria. Prilejul ziarului unguresc "Pesti Hir-lap"...

Fe baza acestor rapoarte, adunarea generală la propunerea d-nei Elena Murășianu...

Proiectul de lege pentru recepțiunea religiei Ovreilor a fost depus ieri de către deputatul Papp Géza...

Procesul de presă în contra lui "Erdélyi Híradó". În acest ziar a apărut în 3 Martie 1891 un articol intitulat: "Ce se întâmplă în Dej"...

100 fl. ca onorar. Izzekutz primi banii adăugând, că îi va dona "kultur-egylet"-ului.

Promoțiune. Dl Ioan Stroia, cleric absolut de Sibiu, a fost promovat în 9 Decembrie...

Harnici mari! Ungurii par a fi prins nouă poftă de lucru întru realizarea cât mai grabnică a maghiarisării...

Ziarul sârbesc "Odjek", ce apare în Belgrad, publică un articol vehement în contra presei vieneze...

Sinucidere cu dinamită. Lângă Șemnitz s'a sinucit un lucrător cu un patron de dinamită...

Pregătiri de războiu. În camera comunelor din Londra dl Hamilton a făcut propunerea...

Extradarea prefectului Milan Georgevici către Serbia a fost refuzată de ministerul nostru...

La atentatul din parlamentul francez. Din Paris se anunță, că o mulțime de anarhiști au fost arestați...

110.000 oameni fără lucru. După o telegramă din Chicago, în acest oraș al expoziției se află acum o sută și zece mii de oameni...

SERVICIUL TELEGRAFIC

al "TRIBUNEI"

București, 14 Decembrie n. Din senat. Ministrul de războiu I. Lahovari accentuează...

Aurelian (național-liberal) critică: politica economică purtată de guvernul conservator...

Ministrul de externe Al. Lahovari ia cuvântul pentru a rectifica declarațiunile ce a făcut în această cestiune...

Panu (radical; opoziție) critică ținuta atât a liberalilor, cât și a conservatorilor. În urmă vorbește ministrul domeniilor...

Berlin, 14 Decembrie n. Tratatul comercial cu România a fost primit și în a doua cetire.

Economic.

Tratatul de comerț dintre monarchia noastră și Spania s'a semnat din amândouă părțile.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 26 Noembrie v. 1893.

Sigmund Strauss lui L. & M. Feitler, porumb 8500 hect. 6.30 lei. Sigmund Strauss lui Sam. & Fried., grâu 770 hect. 7.15 lei.

Operațiunile efectuate în 27 Noembrie v. 1893.

Frații Bach lui L. Dreifus & Co., porumb 15 hect. 6.75 lei. Teofilato lui Galiazto fr., grâu 8000 hect. 6.52 lei.

Prețul mărfurilor

Tirgul de râmători în Steinbruch. În 12 Dec.

n. s'au notat: ungurești bătrâni grei 45 1/2 cr. până 45 1/2 cr., de mijloc 45.- cr. până 45.- cr.

LOTERIE.

Tragera din 13 Decembrie n.

Sibiu: 23 68 4 56 5

Călimdarul zilei.

3/15 Decembrie 1893.

Italian: Prof. Sofonie. Gregorian: Colian. Soarele: răsare 7.58 apune 3.50

Buletin meteorologic.

Sibiu, 13 Decembrie n. 10 oare dimineața.

Table with 4 columns: Observat, Diferența din prezintă, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului

Din țeară 12 Dec. n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiun. atmosf. în mm., Temperatura Celsius, Vântul

Sosiți în Sibiu.

La 14 Decembrie n.

Hotel "Neurhher". Mautner și Ludwig, pelerini din Viena. Hotel "Maltzer". Ludwig, funcționar din Cluj.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 Dec. n. 1893.

Table with multiple columns: Sămnițe, Prețul per 100 chilogr., Cămințe, Prețul per 100 chilo

Cursul pieței din Sibiu.

Din 3 Decembrie n. 1893.

Table with 2 columns: Hartie-monetă română, Lire turcești

Bursa de Budapesta.

Din 11 Dec. n. 1893.

Table with 2 columns: Renta de aur ung. 6%, Impunatul căilor ferate ung.

Bursa de Viena.

Din 11 Dec. n. 1893.

Table with 2 columns: Renta de aur ung. 6%, Impunatul căilor ferate ung.

Bursa de București.

Table with 2 columns: Din 3. Noemv. v. - 4 oare p. m., Renta rom. per 1875 5%

Redactor responsabil: Cornel Scurtu.

